

Kosowo: perspektywa przełomowych wyborów parlamentarnych

Marta Szpala

21 grudnia Trybunał Konstytucyjny (TK) Kosowa uznał, że głosowanie w sprawie powołania rządu Avdullaha Hotiego z Demokratycznej Ligi Kosowa (LDK) było niezgodne z konstytucją. Gabinet ten został zatwierdzony przez parlament w czerwcu br. większością zaledwie jednego głosu. Opozycyjne ugrupowanie Vetëvendosje wnioskowało o uznanie głosowania za nieważne, gdyż wziął w nim udział poseł skazany prawomocnym wyrokiem, a według kosowskiego prawa takie orzeczenie automatycznie oznacza utratę mandatu. TK uznał ten wniosek za zasadny. Zgodnie z jego postanowieniem pełniący obowiązki prezydenta Vjosa Osmani ma zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu 40 dni.

Rząd Hotiego powstał przy poparciu prezydenta Hashima Thaçiego, który nie chciał dopuścić do umocnienia się antyestablishmentowego Vetëvendosje. Zależało na tym także administracji amerykańskiej, gdyż prezydent Donald Trump naciskał na szybkie zawarcie porozumienia kosowsko-serbskiego, czemu sprzeciwiało się Vetëvendosje. Thaçi ustąpił ze stanowiska 5 listopada w związku z przedstawieniem mu przez Specjalną Izbę Sądową ds. Kosowa w Hadze aktu oskarżenia o zbrodnie wojenne.

Komentarz

- Wybory mogą skutkować odsunięciem od władzy partii odgrywających kluczową rolę na scenie politycznej przez ostatnie dwie dekady. Dotyczy to ugrupowań wywodzących się z Armii Wyzwolenia Kosowa (UÇK) – Demokratycznej Partii Kosowa (PDK) Thaçiego i LDK. Choć były one ze sobą mocno skonfliktowane, łączyła je wola zablokowania drogi do władzy stronnictwom opowiadającym się za efektywną walką z korupcją, wśród których najsilniejszą pozycję zdobyło Vetëvendosje. Zwornikiem władzy Thaçiego i koalicji, prezentujących się jako gwarant stabilności państwa i regionu, był strach przed rozliczeniami i radykalizmem Vetëvendosje.
- Nowe wybory dają szansę na stabilizację sytuacji politycznej w Kosowie. Będzie to już trzecia przedterminowa elekcja w ciągu ostatnich czterech lat. Żaden z czterech premierów sprawujących władzę w tym okresie nie dysponował wsparciem stabilnej większości w parlamencie. Uniemożliwiało to efektywne rządzenie państwem, a także utrudniało prowadzenie negocjacji z Serbią i trwałą normalizację stosunków kosowsko-serbskich. Sondaże wskazują, że przedterminowe wybory wygra Vetëvendosje, ciesząc się poparciem 50% społeczeństwa, które z antysystemowego ruchu protestu przekształciło się w niepodległościową partię lewicową z silnym programem antykorupcyjnym.